

יפה תורה

ביטאון שבועי בהוצאת מוסדות דחסידי בעלזא - נוף הגליל, הר יונה

פרשת ויצא תשפ"ג
גיליון 108

יְבוּ כְּעֶמְרֵךְ

דברי חיזוק והדרכה

מאת ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

(מכתב קודש שטייענדיגע תורה - חלק ז)

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית הִיא עֵת רַעְיָא דְרַעְיוּן, וְכַבֵּר הַאֲרִיכוּ בַּסְּפָרִים הַקְדוּשִׁים בְּגִדְלֵי יְקִנְתֵּי הַזְּמַן הַזֶּה, וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ מֵאֵד מְכַל פְּאֵי שְׁעָרֵינוּ, שְׂיַעֲרְכוּ סְעוּדָה זוֹ בְּרֵב עִם בְּשִׂירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת וְדַבְּרֵי תוֹרָה וּבְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא, וְשֵׁלָא לַעֲסַק בְּזִמּוֹן קוֹדֵשׁ זֶה בְּדַבְּרֵי הַבֵּל וְשִׁיחוֹת כְּרָק.

מיסודו של מרן הבעש"ט הק' ז"יע נהגו חסידים ואנשי מעשה מדור דור לישב בסעודה שלישית בקיבוץ עם ובשבת אחים גם יחד (י'שמרתי שלום ח"י, סי' כט אות א).

הנה, ידועה תורף לשון קדשו של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א במכתב המפורסם בין השיטין בענין שבת קודש:

"סעודה שלישית אין עניינה אכילה גשמית כלל, שכן אנו שבעים מכבר. אלא הוא שנת ירעוא דרעיון, שעה דביה מלכא בגילופין, שעה דביה מתגלה הרצון העליון, וכל מתנגדי הקדושה מתבטלים ובורחים לנוקבא דתהומא רבא, ומתחבאים מאימת הקדושה המתפשטת בעולם".

וכמו שאמרו בזוה"ק (יתרו פח, ב): "תא חזי בכל שיתא יומי דשבתא, כד מטא שעתא דצלותא דמנחה, דינא תקיפא שלטא וכל דינין מתערין (ככל ששתי ימי השבוע בהגיע זמן מנחה, הדינים שולטים ומתעוררים), אבל ביומא דשבתא כד מטא עירין דצלותא דמנחה, רעוא דרעיון אשתכח ועתיקא קדישא גליא רצון דיליה, וכל דינין מתכפין ומשתכח רעותא וחדו בבולא" (אבל בשבת בהגיע זמן המנחה, מתגלה רצון העליון, וכל הדינים מתבטלים, ושורה רצון וחדו).

ולעת כזאת יכול כל אחד לפעול אצל הקב"ה כל מיני ישועות ורפואות, ואפילו דברים גדולים עד מאוד (וכמו שכתב בספר "בני יששכר" שבת ח, ז): הנה אמשולך משל לאיש עני מחזיר על המתחים והולך בבלויי הסחבות קרוע בגדים מטולאים האם ימלאנו לבו או המלך פנימה לבקש מלפניו ענינים הנוגעים לטכסיסי מלכותו, ובפרט אם האיש הינוי הואו פשע כמה פעמים ונגע בכבוד המלך ... אבל יארע דבר כזה אפילו לפני מלך בשר ודם בעת אשר הוא עת רצון לפניו, כגון ביום הולדת וכיוצא, יזור אומר אשר ימלא מבוקש כל המבקשים לפניו, ואפילו אסירי המלך אשר אסורים בבית הסהר בבקשה או בשעת עת רצון יוצאים לחופש בזמן הרצון ההוא, הנה בזמן עת רצון יערב אל לבו כל חוטא ומושע לבקש מן המלך אפילו דבר גדול, כי כן יסד המלך אשר אין להשיב ריקם כל שואל ומבקש.

וכן הוא הדבר לפני מלך הכבוד, איך יערב אל לבו בריה קטנה מעוטה בדעת להתפלל לפניו יי"ש על דבר גדול, ובפרט חוטא ומושע והרי זה חוצפה גדולה כאילו היה הוא ראוי לזה שימלאו מבוקש עבור תפלתו, אבל בזמן הידוע לנו על פי דרכי התורה שהוא עת רצון יוכל לבוא איש עני ואביון חוטא ומושע להיכל המלך ולשפוך שיחו לפני השי"ת אפילו על דבר גדול כי כן יסד המלך מלכו של עולם וכה אמר ה' (ישעי מט, ח): בעת רצון עניתך".

וזהו שאומרים בזמן עת רצון בצלותא דמנחה דשבתא: "ואני (בנסיה הקדושה, אני יודע שאין אני שפון וחשוב להתפלל לפניך על ענינים גדולים כאלה, אבל) תפילתי לך הי' עת רצון (אז) מלאני לבי להתפלל לפניך על כל הענינים הגדולים כיוון שהוא עת רצון לפניך, על כן) אליקים ברב חסדך עניי".

זאת ועוד, בהאי בשעתא ינזר איך יתנהגו עם האדם כל השבועי" (יאמרי נחם" שער השבת אות מג).

ומעתה, עולה מאיליה הדרשה לישב בסעודה זו בכבוד ראש, בדחילו ורחימי, ולשזור זמירות שירות ותשבחות לביטוי האהבה הפנימית לה' ולתורתו. וכפי שכתב ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א (מכתב קודש - תשרי תשס"ו): "לחזק ולהתחזק בענין הישיבה בצוותא, ולייחד המחשבה דיבור ומעשה לשם שמים, ולומר ביחד סדר הזמירות כנהוג, ובודאי שלא להפסיק בשירות חולין ומוליטיקא חס ושולם".

יְפֶה וְתִמָּה תוֹרָה תְּמִימָה

וְהוּא עֵבֶר לְפִנְיָהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע פְּעָמִים עַד גָּשְׁתוּ עַד אָחִיו (וישלה לג, א).

ביום כ"ח שבט שנת תרמ"ט, התרחש אסון גדול בבית המלוכה של הקיסר פראנץ יוזף. בנו היחיד וירש העצר רודולף, מצא את מותו בנסיבות טראגיות ותהום כל הממלכה. מטעם בית המלוכה ביקשו מאת כ"ק מרן מהר"י מבעלזא ז"יע שישא עליו דברי הספד, ואכן קראו אז לתושבי העיר להתאסף ליד פתח ביתו טאוו קודש, ויצא מרן מהר"י ז"יע בבכיות גדולות ואמר בניגון של קינה: "לאמיר ווינען, רודולף איז נישט דא..." (=הנה נבכה, רודולף איננו).

כשחזר מרן ז"יע לביתו, נעמד על יד המפתח ופנה אל הנמצאים במחיצתו ואמר להם: איתא בזוה"ק (ח"א קטא, א) על הפסוק 'וְהוּא עֵבֶר לְפִנְיָהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע פְּעָמִים עַד גָּשְׁתוּ עַד אָחִיו' (בראשית לג, א) - 'רבי אלעזר פתח ואמר, 'כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אֲחֵר כִּי ה' קָנָא שְׁמוֹ' (שמות לד, יד), וכי יעקב דאיהו שלימא דאבהו דאתבריר חולקא שלימתא לקבי"ה ואיהו אתקריב לגביה יתיר, היך סגיד ליה להווא רשע דעשו דאיהו בסטרא דאל אחר, ומאן דסגיד ליה סגיד לאל אחר... אוף הכא 'וְהוּא עֵבֶר לְפִנְיָהֶם', מאי 'וְהוּא' דא שכנינתא עלאה דהוה אזלא קמיה, ודא הוא נטירו עלאה, כיון דחמא יעקב אמר הא עדן לסגדא לגביה דקבי"ה דהוה אויל קמיה, כרע וסגיד שבע זמנין, 'עד גשתו עד אחיו', ולא כתיב 'וישתחו לעשו', אלא כיון דחמא דהא קבי"ה אזל קמיה כדן סגיד לקבליה, בגין דלא למיהב יקר למסגד לאחרא בר מניה, וכלא איהו כדקא איות".

(תרגום: וכי יעקב שהוא המובחר באבות, שברר חלק תמים להקב"ה, והוא התקרב אליו ביותר, היאך השתחוה לאותו רשע עשו שהוא בדר של אל אחר, ומי שמשתחוה לו משתחוה לאל אחר... אף כאן 'וְהוּא עֵבֶר לְפִנְיָהֶם', מהו 'וְהוּא' - היא השכינה העליונה שהלכה לפניו, וזו היא שמירה עליונה. כיון שראה יעקב אמר, זהו הזמן להשתחוות לפני הקב"ה הוולך לפניו, כרע והשתחוה שבע פעמים, 'עד גשתו עד אחיו', ולא כתיב 'וישתחו לעשו', אלא כיון שראה הולך

בכך רמו כ"ק מרן מהר"י ז"יע, שגם דברי ההספד והבכי אמנם נראו כלפי חוץ כאילו הם להרגל מותו של הנסיך רודולף, אך לאמיתו של דבר סיבת בכייתו היא על השכינה הקדושה לאוקמה מעפרא.

כ"ק מהר"ם מבילגורי"א ז"יע, המביא עובדא זו בכתבי הקודש, מוסיף ומציין לזה מה שכתב בשל"ה הק' (מסכת פסחים, ביאור ההגדה אות י), וזה לשונו: "וְיָקִיט מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּאָּחֲזוּ' (שמות ב, כג), וקשה בזה הפסוק, אדרבה היה להם לשמוח, ורש"י כתב מה דכתב. עוד קשה, וַיִּדַע אֱלֹקִים' (שם פסוק כה), פשיטא מאי קמשמע לן, ושמעתי מפרשים דהענין הוא, כשמלך מת אזי כל עמו בוכין וצועקין ומספידין עליו, ומי שאינו עושה כן הוא פוגם בכבוד המלכות, והנה כל מצרים היו צועקים ובוכים וישראל גם כן צעקו, אבל צעקתם היתה מקושי העבודה.

זהו שנאמר, 'ויאנחו בני ישראל מן העבודה', וכל העולם היו סוברים שהם צועקים כצעקת שאר עבדי המלך על פטירת המלך, אבל 'וידע אלקים', הוא יתברך היודע המחשבות הצפונות שהם צועקים להשי"ת ומתפללין על צרות העבודה".

(מתוך אוצרות הביטאון הנפלא "אור הצפון")

וּכְכֵן צוּדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׁמְחוּ וַיִּשְׂרִים וַעֲלוּ וַחֲסִידֵיהֶם בְּרַחֵם יִגְדֵלוּ

החסידים ישמחו ועלו לפני אלוקים ויגילו בשמחה והודוה על רוב רחמינו והסדיו שהגידל עמנו על השמחה השרייה במעוננו. בבית אבינו רועינו מורה דרכינו ומאיר נתיבותינו. רבא דעמיה ומדברא דאומתיה בוצינא דנהורא. הנושא אותנו על לוח לבו דההודו כאשר ישא האומן את היינן

כבוד קדושת עטרת ראשנו מרן אדוננו מורינו ורבינו שליט"א
לרגל שמחת לידת הבן לנכדו ההריף הרח"צ רבי אלימלך נתן נטע שליט"א
בן מעלת כבוד פאר מקדושים, פרי צדיק עץ חיים, כש"ת הרח"צ מהרא"מ שליט"א
ארשת שפתיו יערב בתפילה ובקשה 'מיים על ימי מלך חוסיק, שנזתו כמו דוד ודוד', מועדך בריית גופא וזוהרא מעליא. עוד יטובן בשיבה דשנים ורעננים, מועדך שפע נזות דקדושה וזוב ההרבת הדעת, ולנהלנו עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו. אמן.

מזלָא טבָא וְגַדְיָא יָאָה

ברכת 'מזל טוב' נלכבה עם טנא מלא ברכות מאליפות שגורה בואת לכבוד ירידנו הנעלים שהשמה במעונם

הרה"ח ר' מרדכי גרינפלד שליט"א

לרגל שמחת לידת הבן למזל"ט בשעטר"מ

ולאביו הרה"ח ר' אהרן גרינפלד שליט"א - אשדוד

ולחתנו הרה"ח ר' אפרים צבי מוסקוביץ שליט"א - בית שמש

הרה"ח ר' מרדכי אברהם רוזנפלד שליט"א

לרגל שמחת התחלת בנו נ"י בלימוד המקרא

ולאביו הרה"ח ר' חיים יהודה רוזנפלד שליט"א - אשדוד

ולחתנו הרה"ח ר' יוסף יהודה גרינוואלד שליט"א - גבעת זאב

הרה"ח ר' חיים אלימלך אייזנבאך שליט"א

לרגל שמחת התחלת בנו כמר יוסף נ"י בלימוד האותיות הק'

בן הרה"ח ר' יוסף ז"ל - לונדון

ולחתנו הרה"ח ר' מנחם יהודה פריד שליט"א - ירושלים

ויהי רצון שייזכו לרוות רוב נחת דקרושה מתוך אושר ועושר והרחבת הרעת, וכל מילי דמיטב, אמן.

בוֹאָכֶם לְשָׁלוֹם

בברכת 'ברוכים הבאים' נלכבה נקדם בכרבה את פני ידידינו הנכבדים לרגל עלותם להשתכן בקרייתנו הק'

הרה"ח ר' אהרן ברייער שליט"א

מעיה"ק ירושלים ת"ו

בן הרה"ח ר' מנחם מאיר ברייער שליט"א - בית שמש

חתן הרה"ח ר' אברהם דוד לאנגסאם שליט"א - ירושלים

הרה"ח ר' שמעון לגנה שליט"א

מעיה"ק ירושלים ת"ו

בן הרה"ח ר' אשר לגנה שליט"א - בית שמש

חתן הרה"ח ר' אברהם כהן שליט"א - ירושלים

הרה"ח ר' אלעזר זלפריינד שליט"א

מעיה"ק ירושלים ת"ו

בן הרה"ח ר' שמואל מרדכי זלפריינד שליט"א - אשדוד

חתן הרה"ח ר' יעקב הרבסט שליט"א - ירושלים

ויהי רצון שיתקבל חן המקום על יושביו ויזכו ליישוב טוב מתוך אושר ועושר והרחבת הרעת, וכל מילי דמיטב, באין מחוסר כל, אמן.

זה נכון לטוב ולמוטב. לפעמים אנו מתעקשים על עקרונות נבובים, שאין בהם שום ערך ממשי, וכל העיקרון מתבסס על טענה שיכך נוהגים אצלנו או 'כך החלטתי', עקרונות המזכירים את הגדרת חז"ל - איך מעשרים את המלח, כשבהמשך, על חשבון עיקרון 'קדוש' זה מוותרים על כמה וכמה דברים מהותיים. זה נכון גם לגבי דברים שכן היינו צריכים לעמוד עליהם, ופשוט אין לנו כוח ועוז ליישם אותם בשטח. המציאות מוכיחה, שכשאדם מחובר למשהו, כשאדם מאמין במה שהוא עושה או לא עושה, יש לו כוח להתמודד מול אלו שלא יסכימו איתו.

סולם העקרונות שלי

עקרונות מקיפים אותנו בכל תחום אפשרי: תעסוקה בשעות הפנאי, סגנון אכילה, זמני שינה וכדו', וגם בהחלטה מה נכנס הביתה ומה לא...

נסה לסדר כמה כללים שיעזרו לנו, לפני שאנו מחליטים מה עקרונות אצלנו ומה לא:

א. החכם עיניו בראשו - לזכור שנוחות זמנית עלול לעלות ביוקר בהמשך, ולכן לא להיות משוחדים ממנה.

לדוגמה: קל יותר להחליט שאנחנו בעיקרון לא דורשים מהילדים שישנו או ישחקו בשבת אחרי הסעודה בבית דווקא.

מצידנו, שידרו למטה לשחק (-זה) גם יעזור למנוחת צהריים מושלמת להורים, ללא הפסקות ביניים!.

אך אם היינו יודעים כמה לילות לא ישנים אחר כך, כתוצאה מהבעיות שיווצרו במהלך אותה שנת צהריים, שעות שהילדים הסתובבו חסרי מעש, ללא השגחה ברחובות ריקים, היינו עומדים בתוקף על כך שהילדים יהיו בשעות אלו בבית. לא תמיד התוצאה נראית כאן ועכשיו, חייבים לעמוד על המשמר ולהעמיד כללים שישמרו על הבית והילדים בעתיד.

או לדוגמה: ילד מבקש ממתק סתם ביום חול, הוא מנדנד ומנדנד, הפתרון הזמין והנחוץ הוא לגשת למזווה ולתת לו טופי, ושרק יהיה בשקט.

אך אם היינו חושבים שבגיל בוגר הוא ידרוש כתוצאה מהרגל זה דברים שלא נוכל לתת לו, מבחינה חינוכית או כלכלית, היינו מחנכים אותו מקטנות שלא כל דבר מקבלים באופן מיידי, ובכך גם מפתחים בו את כושר האיפוק. כך שלמעשה, תמיד חשוב לבדוק כל דבר בראייה לטווח ארוך, כדי לקבל מבט נכון על כל עיקרון.

פ"ח בלבוש האבא מלפני זמ וזו אספה בללים ובלים ולסיים.

הכשלמה לסדרה שבה פירטנו נושאים שונים שמתפקידם של ההורים להנחיל לילדיהם, ואין לסמוך בהם על בתי החינוך, נדבר שוב בכלליות על העניין של עקרונות. איך נדע לזהות עקרונות נכונים, על מה חשוב באמת לעמוד, ועל מה צריך לוותר. ככל שהדברים יהיו ברורים לנו יותר, כך נהיה עמידים יותר ולחיצים פחות, ובעיקר, נדע להעביר זאת בצורה טובה יותר. מה שמוסכם עלינו הוא שבית ערכי הוא בית עקרוני, בית עם קו, בית שאינו נתון לתנודות השאלה, כאמור, על מה לא נוותר בשום שום אופן, ומהו עיקרון שאינו עיקר.

עיקרון או חיסרון?

האדם מטבעו אוהב לחיות בנוחות, קשה לו להתמודד, וכשהוא חייב להתמודד הוא עושה זאת רק מחוסר ברירה, כך שהעובדה שאיננו עומדים על עקרונות מסוימים אינה בהכרח הוכחה שזאת האמת.

ולעומת זאת, פעמים רבות אדם מסתובב עם עקרונות שונים, כשבסך הכול העיקרון יושב על קושי או חיסרון כלשהו, ובמקום להתמודד ולחפש איך להתגבר, קל יותר להפוך את זה לעיקרון קדוש, עיקרון הפוטר אותו מכל אחריות.

יש כאלו שבעיקרון אינם לומדים עם הילדים, כאלו שבעיקרון אינם מבקשים עזרה מהילדים, כאלו שבעיקרון אינם אומרים למתבגרים מה לעשות, ועוד כל מיני עקרונות, שהצד השווה שלהם הוא דברים שבהם חוו כישלון בעבר, או דברים שבהם הם מרגישים שאין להם כלים וכוח להתמודד, ואז משתמשים במילת הקסם 'אני בעיקרון...'

נעתיק את לשון הזהב של בעל המסילת ישרים' (בפ"ו) בנידון: **"מידת הנקיית היא היות האדם נקי לגמרי מכל מדה רעה ומכל חטא, לא די במה שהחטא בו מפורסם וגולוי, אלא גם כן ממה שהלב נפתח בו להורות היתר בדבר, שכאשר נחקור עליו באמת נמצא שלא היה היתר נראה לו, אלא מפני היות הלב עדיין נגוע קצת מן התאוה"**.

בהמשך מדגיש בעל המסילת ישרים' שוב ואומר: **"כי טבע האדם חלש ולבו נפתח על נקלה, ומתיר לעצמו הדברים שיוכל למצוא בהם כדי הטעיה"**.

כך שעלינו לזכור שכשאנו באים לשפוט עיקרון או גדר, נקודת ההתחלה והנטייה הטבעית תהיה תמיד לצד המקל, **אם לא שהאדם נקי לגמרי מכל דבר רע**. כל זה נכון בכל הנוגע לעצמנו, כל שכן כשהו נוגע לעמידה על דברים הנוגעים לאחרים. לכן עלינו ללמוד לשפוט כל עיקרון במשקפיים עיוניים, ולא להחליט לפי נטיית הלב.

בְּלִילַת יָפִי

מסיבת סיום מיוחדת נערכה השבוע ברוב פאר וחדר בבית הרה"ח ר' אלעזר גרוסמן הי"ד לכלל הולמדיים במסגרת **המשנה היומית** בבית מדרשו, אשר זכו לסיים את כל **סדר זויעים** ברוב שינון וחזרה, בעקבות נחושה דבר יום ביומו. כן התכנסו - ביוזמת הרה"ח ר' אהרן טאכמאן הי"ד - קבוצה חלקית מעשרות הולמדיים אשר הצטרפו לאחרונה להתעוררות הרבתית והתחילו בלימוד **תלמוד ירושלמי** הנוכחים העלו על סף את הטיפוק העצום המתקבל בהשקעה קטנה יחסית בלימוד **הדף היומי** ירושלמי, ושיטתו איש את רעהו ברוב התלהבות ודרבון להמשיך עד לסיום התלמוד כולו. אף זאת ציין אחד המשתתפים בדיעה, כי אף **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** נראה לומד בשבועות האחרונים את דפי הגמרא בתלמוד הירושלמי במסגרת הדף היומי (1). עובדא שנסכה ותעניקה חיזוק רב לכלל הולמדיים הקרובים שהוסיפו לתלמוד על תלמודם.

